

TÚL A SZÉPSÉG DELELŐJÉN

KRÚDY GYULA

Az úrnő keresztülvágott a ligeten. Olyan hosszú lépésekkel mérte az avart, mint azok az ügynök kisasszonyok, akik újabb időben Budapest irodáit, kereskedőit látogatják aktatáskával a hónap alatt, és előfizetéseket gyűjtenek Szent Antal röpirataira vagy a bujdosó király lapjára. A piros és sárga fák, elhalványodott zöld bokrok, levegős rétek, a hervadó liget barátságosan fogadta ölébe az asszony alakját. Hervadt már ez a nő is, bármily ropogóan rakosgatta egymás után lábait. Az úszó pókfonál belekapaszkodott kalapjába, és kondor hajában úgy helyezkedett el, mint ősz hajsza. Mintha azt jelentené a láthatatlan helyről küldött őszi szál, hogy az örömök muladozóban vannak a földről; még ragyog a nap a dáma gyalogsétáján, még porzik az út a fürge cipősarkok alatt, még emelt a fő, a száj édesded szomjúságokkal teli, az őszi darázs mohó étvágya csiklandozza az ínyt, és az orrcimpák megremegnek a sarjú lassan terjengő illatától, amelyet ingujjas városi szolgálók kaszálnak a réteken; a kereknek megmaradott kebel még várja azokat a csókokat, amelyek felüdítik, az alig hervadó, telt karok forróbb ölelést ígérnek a szűkek favékony karjainál, és a deréknak alakja még hasonlatos a buja cserebogár potrohához, amely tavaszkor a barackfa üde virágai között lakmározik – de már halk, őszi szél fújdogálja körül a hölgy ruházatát, lengeti rókavörös szoknyáját, pergeti kis lába körül a falevelet, meglóbálja kalapjánál a tollat, fanyar vonalat húz ajka mellé, amelyet nem tudnak többé eltüntetni a kendőző szerek. És amíg a ligeten átjutott az úrnő, lépése mind fáradtabb lett, mintha messzi utat járt volna . . . Lehet,

hogy ifjúkorában egy költő verséből kelt útra szitakötőszárnyakon, de midőn a ligetnek abba a részébe ért, amelyet a Szent Szívről nevezett zárda határol: lehullott hímpora, megfogyott szárnya, elhullottak szívéből a gyengéd hangzatok, kihullottak hajából a diadalmasan rezgő hajtűk, lábai elfáradtak a feszes, érzéki táncban . . . Szinte szégyenkezve állott ott, amíg az aluszékony, borongó zárda felől egy kövér pap jött arra, és messziről üdvözölte a várakozó nőt. – Azon kövér papok közül való volt a jövevény, akik életükben arcukon viselik a másvilági derűt és nyugodalmasságot. Ez a paradicsomi mosoly a középkori barátok találmánya, akik mindig igen jól érezték magukat megerősített kolostoraikban: egyik kezükben a mennyország kulcsát mutatták a haldokló fejedelmeknek, másikkal a zsákjukat rázták. Az agyagosok a legpohosabb kancsókat nekik öntötték, a bűnbe esett szép leányok tőlük vártak feloldozást, ólomkarikás ablakaikon nem fért be a lelkiismeret-furdalás ördöge, mert a szenteltvízzel mindent eloszlatnak . . .

JEGYZET

Krúdy Gyula születése százhuszonötödik évfordulója alkalmából közöljük az 1922-ben megjelent *Őszi versenyek* című kisregényének egyik képremeklését. Ilyen nőalakok láthatók Alfons Muchának, a szecesszió egyik nagy mesterének a képein is.

B. I.